

Probační a mediační služba ČR

PROBACE

PAROLE

Dohled probačního úředníka:

- Dohledem se rozumí:

Pravidelný OSOBNÍ KONTAKT pachatele s úředníkem PMS, spolupráce při vytváření a realizace PROBAČNÍHO PLÁNU DOHLEDU a KONTROLA DODRŽOVÁNÍ PODMÍNEK uložených pachateli soudem nebo vyplývajících ze zákona.

- Účel dohledu :

a) SLEDOVÁNÍ A KONTROLA chování pachatele, čímž je zajišťována ochrana společnosti a snížení možnosti opakování trestné činnosti,

b) odborné VEDENÍ A POMOC pachateli s cílem zajistit, aby v budoucnu vedl řádný život.

Dohled probačního úředníka:

- Povinnosti pachatele (§ 50):
- **SPOLUPRACOVAT** s probačním úředníkem (dále jen „PÚ“) způsobem, který mu probační úředník stanoví a plnit probační plán dohledu,
- **DOSTAVOVAT SE** k PÚ ve lhůtách, které mu stanovil,
- **INFORMOVAT** PÚ o svém pobytu zaměstnání a zdrojích obživy,
- **dodržovat** uložené **OMEZENÍ A POVINNOSTI**,
- **INFORMOVAT** PÚ o jiných (pro výkon dohledu) důležitých okolnostech,
- **umožnit PÚ VSTUP DO OBYDLÍ**, ve kterém se pachatel zdržuje
- **VÉST ŘÁDNÝ ŽIVOT.**

Dohled probačního úředníka:

- Povinnosti a oprávnění probačního úředníka:
 - vykonávat dohled nad pachatelem v souladu s vytvořeným probačním plánem dohledu,
 - být odsouzenému nápomocen v jeho záležitostech,
 - plnit pokyny soudce
 - pravidelně aktualizovat probační plán s přihlédnutím osobním, rodinným a jiným poměrům pachatele,
 - poruší-li pachatel závažným způsobem nebo opakovaně podmínky dohledu, probační plán nebo uložené povinnosti informuje o tom PÚ bez zbytečného odkladu soud

Dohled probačního úředníka:

- Povinnosti a oprávnění probačního úředníka:
- nestanoví-li soud jinak, zpracuje PÚ nejméně 1x za 6 měsíců zprávu, ve které informuje o průběhu dohledu, o dodržování uložených povinností a o osobních a majetkových poměrech pachatele,
- PÚ je oprávněn obracet se na všechny osoby (fyzické i právnické) a státní orgány s dožádáním o sdělení potřebných údajů a tyto jsou povinny, nebrání-li jim v tom zvláštní zákon, údaje sdělit.

Dohled probačního úředníka:

- Zásady a principy práce s klientem:
 - navázání konstruktivního vztahu
 - informovanost → pravidla
 - nekompromisně trvat na pravidlech = důslednost
 - transparentnost
 - přiměřenost pomoci / kontroly
 - aktivizace klienta k řešení ⇒ důraz na přijetí odpovědnosti
 - zákonnost
 - program: malé cíle ⇒ vedení řádného života
 - spolupráce
 - respekt individuality
 - pravidelnost, dlouhodobost, systematická práce s klientem

Dohled probačního úředníka:

▪ ANALÝZA POTŘEB A RIZIK :

PÚ vyhodnocuje rizika a potřeby pachatele – potřebné informace získá z:

- osobního rozhovoru s pachatelem,
- ověření údajů získaných od pachatele z dalších zdrojů,
- návštěvy v místě bydliště pachatele,
- navázání kontaktu s obětí nebo pozůstalými po oběti,
- navázání kontaktu s orgány činnými v tr. řízení,
- navázání kontaktu s odborníky, kteří jsou do práce s pachatelem zapojeni,
- studiem dostupných materiálů – původního trestního spisu (*zejména rozsudku, výpovědí pachatele a svědků, znaleckých posudků, opisu rejstříku trestů atd.*) a dalších vyžádaných písemných podkladů.

Dohled probačního úředníka:

- **ANALÝZA POTŘEB A RIZIK :**
 - **RIZIKO:** nebezpečí, hrozba, pravděpodobnost nezdaru, recidivy, újmy
 - **RIZIKOVÝ FAKTOR:** okolnost podněcující vznik rizika, zvyšující pravděpodobnost jeho vzniku

- **Dělení:**
 - **STATICKE** - v čase neměnné, např. věk, pohlaví, trestní minulost, dřívější výkon alternativních trestů,
 - **DYNAMICKÉ** - v čase proměnlivé, např. antisociální postoj, kriminální vazby, užívání drog/alkoholu, finance, bydlení, aj.

Dohled probačního úředníka:

- **ANALÝZA POTŘEB A RIZIK :**

Analýza - pracovník se zaměří na následující oblasti:

aktuální TČ, trestní minulost, okolnosti ovlivňující TČ, zaměstnání, vzdělání, finanční situace, bydlení, postoje, myšlení, chování obviněného, sociální okolí, závislosti, zdraví, postoj pachatele k TČ a k oběti, potřeby pachatele

Vyhodnocování - určení pravděpodobnosti další trestné činnosti:

- určit míru rizika recidivy a újmy (nízká, střední, vysoká)
- charakter újmy (materiální, sexuální, na zdraví, životě, psychická)
- uvést zdroje, důvody vyhodnocení (proč si to myslím?) – Co konkrétně by se mohlo stát, komu, za jakých okolností a s jakými dopady?

Dohled probačního úředníka:

- ANALÝZA POTŘEB A RIZIK - opatření:
 - z vyhodnocení vyplývá závažnost případu (míra rizikovosti pachatele),
 - ta určuje míru intenzity intervence (spolupráce v dohledu, doporučované alternativy),
 - vše musí PÚ zohlednit při sestavení probačního plánu dohledu - musí konkrétně stanovit, jakým způsobem bude rizika zmenšovat a jakým způsobem budou potřeby pachatele řešeny (např. dokladovat NŠ, zkontaktovat exekutora, testování – alkohol, drogy, atd.)
 - pravidelná kontrola ujednaného, vyhodnocení a aktualizace plánů.

Dohled probačního úředníka:

- PROBAČNÍ PLÁN DOHLEDU:

= nástroj efektivního výkonu dohledu:

- Individuální specifikace, konkretizace dohledu
- Pravidla spolupráce
- Vytváření za spolupráce s klientem (nespolupráce klienta není překážkou pro vytvoření probačního plánu)
- K hodnocení úspěchů spolupráce ⇒ mapa cesty
- Průběžná aktualizace
- Identifikace a pojmenování specifických potřeb a zájmů ⇒ jejich naplnění společensky přijatelným způsobem
- Práce s úspěchem, pozitivy ⇒ zmocňování, motivace
- Hledání, co a jak měnit
- Zohlednění soudem uložených povinností a omezení
- Srozumitelnost pro klienta

Dohledové instituty:

- **PODMÍNĚNÝ ODKLAD VÝKONU TRESTU ODNĚTÍ SVOBODY** s dohledem, zkušební doba 1 až 5 let
 - **PODMÍNĚNÉ PROPUŠTĚNÍ Z VÝKONU TRESTU** odnětí svobody s dohledem, zkušební doba 1 až 7 let
 - **PODMÍNĚNÉ UPUŠTĚNÍ OD POTRESTÁNÍ** s dohledem, zkušební doba až 1 rok,
 - **PROPUŠTĚNÍ Z OCHRANNÉHO LÉČENÍ** s dohledem,
 - **Výkon trestu OBECNĚ PROSPĚŠNÝCH PRACÍ** za současného uložení dohledu při prodloužení lhůty k vykonání trestu OPP,
 - **VÝCHOVNÉ OPATŘENÍ** dohled probačního úředníka,
- + **NÁHRADA VAZBY** dohledem (po propuštění obviněného z vazby) do pravomocného rozhodnutí soudu.

PAROLE:

Věznice, vazební věznice a detenční ústavy v ČR

KDY A ZA JAKÝCH PODMÍNEK MOHU ŽÁDAT O PROPUŠTĚNÍ Z VÝKONU TRESTU

Před výkonem jedné třetiny či poloviny trestu

- jsem odsouzen za přečin
- prokázal jsem svým vzorným chováním a plněním svých povinností, že dalšího výkonu trestu není třeba
- k mé žádosti připojí kladné stanovisko ředitel věznice

- zkušební dobu mohu dostat až na 3 roky
- soud mi může uložit:
 - dohled probačního úředníka
 - přiměřené povinnosti a omezení (např. neužívat alkohol, OPL apod.)
 - a dále jednu z těchto možností:
- ✓ zdržovat se v obydlí (max. 1 rok)
- ✓ vykonat práce ve prospěch obcí, institucí (50 - 200 hodin)
- ✓ uhradit peněžní částku na pomoc obětem (2 000,-Kč až 10 000 000,-Kč)

Po výkonu jedné třetiny trestu

- nejsem odsouzen za zvlášť závažný zločin
- jsem poprvé ve výkonu trestu odnětí svobody
- prokázal jsem svým chováním a plněním svých povinností polepšení
- po propuštění budu vést řádný život
- pokud jsem odsouzen za zločin, soud přihlédně k tomu, zda jsem nastoupil včas do věznice a odčinil škodu či újmu způsobenou trestným činem

Po výkonu jedné poloviny trestu

- jsem odsouzen za přečin či zločin
- prokázal jsem svým chováním a plněním svých povinností polepšení
- po propuštění budu vést řádný život
- pokud jsem odsouzen za zločin, soud přihlédně k tomu, zda jsem nastoupil včas do věznice a odčinil škodu či újmu způsobenou trestným činem

Po výkonu dvou třetin trestu

- závažná trestná činnost dle §88/4 TZ
- prokázal jsem svým chováním a plněním svých povinností polepšení
- po propuštění budu vést řádný život
- pokud jsem odsouzen za zločin, soud přihlédně k tomu, zda jsem nastoupil včas do věznice a odčinil škodu či újmu způsobenou trestným činem

Přeměna na trest domácího vězení

- jsem odsouzen za přečin
- vykonal jsem polovinu trestu
- dám písemný slib, že budu doma v soudem určenou dobu
- prokázal jsem svým chováním a plněním svých povinností polepšení
- po přeměně trestu budu vést řádný život

- za přečin mohu dostat zkušební dobu až na 3 roky
- za zločin mohu dostat zkušební dobu na 1 až 7 let
- dále mi může být uloženo:
 - dohled probačního úředníka
 - přiměřené povinnosti a omezení (např. neužívat alkohol, OPL apod.)
 - povinnost zdržovat se v určené době ve svém obydlí

- zbytek trestu se přemění do domácího vězení
- 1 den ve věznici = 1 den domácího vězení
- budu muset soudu platit 50,-Kč za den doma
- musím mít zajištěné bydlení a rodina musí spolupracovat s PMS ČR
- dále mi mohou být uloženy přiměřené

povinnosti a omezení

PAROLE:

- Podmíněné propuštění nepředstavuje nárokový institut - přestože odsouzený splní povinné náležitosti, soud nemusí jeho žádosti vyhovět.
- *Zkušební doba: 1 až 7 let, u mladistvého 1 – 5 let,*
- Lze současně vyslovit dohled a v rámci dohledu i přiměřená omezení a povinnosti
- Soud vychází ze spisového materiálu zahrnujícího (zprávu věznice, rejstřík trestu, příp. zprávy z místa bydliště), dále soud přihlíží, zda má odsouzený po propuštění zajištěnou práci a bydlení.
- Při zamítnutí lze žádost opakovat po 6 měsících od pravomocného rozhodnutí.
- Pokud soud žádosti vyhoví, opouští odsouzený věznici po právní moci rozhodnutí.

PAROLE:

Součinnost PMS a Vězeňské služby:

- Součinnost je zakotvena v dohodě mezi PMS a Vězeňskou službou ČR (VS).
- PMS částečně pracuje ve věznici.
- je nezbytné fungování týmu VS-PMS

Cíl:

Vzájemná KOORDINACE A EFEKTIVNÍ VÝKON

spolupráce PMS a VS v oblasti přípravy na rozhodování o podmíněné propuštění (PP) s dohledem.

Smysl:

Připravit pro soud **RELEVANTNÍ PODKLADY** pro rozhodování o PP, včetně doporučení k minimalizaci recidivy.

PAROLE:

Součinnost PMS a Vězeňské služby - POSTUP:

- Vězeňská služba ČR při nástupu pachatele do výkonu trestu odnětí svobody informuje o možnostech spolupráce s PMS.
- Znovu informace pro ty, kteří mohou za 6 měs. žádat o PP ⇒ pachatel prodiskutuje s vychovatelem možnost spolupráce s PMS.
- Pracovník PMS pravidelně realizuje (1-2x ročně) přednášku pro odsouzené i odborný personál věznice o možnostech spolupráce s PMS.
- V případě, že má odsouzený o spolupráci s PMS zájem, vyplní „*Podnět k zahájení spolupráce s PMS ČR*“ → vyplnění základních informací (vychovatel zapíše do osobní karty, že klient kontaktoval PMS). Tento podnět zasílá nejpozději 3 měsíce před podáním žádosti o PP.
Následně PÚ provede konzultaci s odsouzeným ve věznici. Před touto konzultací získá PÚ informace od vychovatele, sociálního pracovníka o osobě odsouzeného, seznámí se s osobním spisem a kartou odsouzeného.

PAROLE:

Konzultace s odsouzeným:

- vychází z *informací z Podnětu*
- dojednání *podmínek vzájemné spolupráce* (konkrétní postup, domluva dalšího termínu) + spolupráce s dalšími organizacemi
- *informace od dalších osob a subjektů* ⇒ hledání zdrojů pro posouzení silných i slabých stránek klienta, dostupné formy prevence, objektivizace

Stanovisko střediska PMS ČR k žádosti o PP

- klient seznámen s obsahem
- právo vyjádřit se

Odsouzený podává žádost o podmíněné propuštění, informuje o tom PMS. PÚ zasílá soudu stanovisko k podmíněnému propuštění pachatele (včetně např. návrhu na uložení dohledu či konkrétních přiměřených povinností a omezení).

PAROLE:

Postup po pravomocném rozhodnutí soudu o PP s dohledem:

- Příslušný soud, který rozhodl o podmíněném propuštění, informuje místně příslušné středisko PMS (v místě bydliště klienta).
- Věznice propustí klienta → faxem informuje příslušné středisko PMS.
- V případě, že PMS spolupracovala s pachatelem na přípravě podkladů k PP, informuje toto středisko pracovníka, který s klientem pracuje v okrese jeho bydliště po propuštění (poskytne mu své stanovisko k PP – jako prvotní zdroj informací o pachateli).

PAROLE:

Projekty PMS a VS ČR

➤ Křehká šance – Komise pro podmíněné propuštění
<https://www.pmscr.cz/interni-projekty-prehled/krehka-sance/>

➤ Reintegrační program

<http://www.rozvojprogramu.cz/reintegracni-program>

Připravuje se:

➤ Probační domy

Děkuji za pozornost

